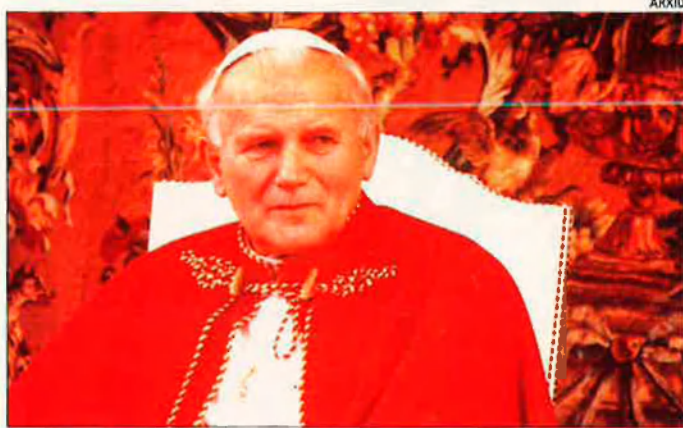

'Exculpació' de Bulgària

La hipotètica 'trama búlgara' de l'atemptat a Joan Pau II es troba en vies de sobreseïment. Però Bulgària continua en la misèria, com explica Llibert Ferri.

Bulgària no vol ser "culpable". Així ho ha fet saber fa pocs dies Salomon Passi, el cap de la comissió oficial de Sòfia que ha enviat al papa Karol Wojtila els documents que pretenen provar la innocència de Bulgària (deu voler dir del règim comunista búlgar) en l'atemptat del 13 de març de 1981 a la plaça de Sant Pere de Roma.

L'establishment búlgar post-comunista, tant el provinent de la *nomenklatura* reciclada com el democràtic, s'afanya a aconseguir que Joan Pau II, després d'haver llegit els documents que li han enviat, faci una exculpació pública de Bulgària. Aquest sobreseïment moral és molt probable que arribi l'estiu que ve. La mala salut del pontífex ha mogut pressions entre el Govern de Sòfia. I el Vaticà mateix també sembla interessat a tancar un dels episodis més polèmics de les relacions entre el socialisme real i el catolicisme: Ali Agca, l'autor material de l'atemptat, semblava la peça d'una conspiració que dirigia Serguei Antonov, un funcionari de les línies aèries búlgares Balkan, detingut a Roma, empresonat durant quatre anys, alliberat per falta de proves i finalment portat a Sòfia on li van diagnosticar "problemes mentals". Mai no es

Joan Pau II. El papa exculparà Bulgària de l'atemptat que va patir, probablement l'estiu que ve.

va poder provar —perquè no n'han aparegut proves documentals als arxius— si Antonov era manat des de la "delegació" dels serveis de seguretat soviètics a Bulgària —la més important de tota l'Europa de l'Est—, a la qual, segons les hipòtesis de l'època, Iuri Andròpov, cap del KGB i futur padri de Gorbtxov, podia haver encarregat d'eliminar "les causes" de la desestabilització de Polònia.

En la necessitat de posar un "punt final" a l'afer denominat "La trama búlgara" coincideixen personatges tan diferents com el terrorista Ali Agca, l'ex-vice-director de la CIA, Richard Stoltz, l'ex-primer ministre italià, Giulio Andreotti,

i també, és clar, el president Jeliu Jeleu.

Si el comunisme albanès era exòtic i bunqueritzat i el de Romania "familiarista" i sòrdid, el de Bulgària va ser possiblement el més fosc, russificat i obediènt al Kremlin. Tant és així que ara, al cap de cinc anys de la caiguda del mur i de tots els processos reformistes o rupturistes que van ensorrar el bloc de l'Est, cal recordar que el final de la dictadura búlgara de Tòdor Jívkov va passar gairebé desapercebut. El 10 de novembre del 1989, quan tothom estava

pendent del que passava a Berlín, els reformistes del PC van prendre el poder en un cop de palau perfectament "previst" des del Moscou de la *perestroika*.

Al cap de cinc anys Bulgària s'ha omplert de quioscos, de mafiosos i de pobres. Ara són els ex-comunistes de Jan Videnov els qui probablement tindran més vots en les eleccions parlamentàries del 18 de desembre. I mentre espera, també, l'exculpació papal, el nou líder Videnov confia a poder oferir a Bulgària la protecció social que els demòcrates i l'FMI li neguen i que els vells servidors del Kremlin li dosifiquen caritativament.

Llibert Ferri

El veí de J.R.

Fabià Estapé explica com han acabat junts en la mateixa presó dos personatges de trajectòria tan diferent com el Vaquilla i Javier de la Rosa.

Aquell relativament vell ministre franquista, Manuel Fraga Iribarne, es va fer mitjanament cèlebre dient que "la política fa estranys companys de llit". És ben cert. Però faltava una companyia diferent i ben singular: la que, de moment, donen les presons. Facin

el favor d'atorgar-me uns centímetres d'atenció. La majoria de vostès saben qui és el *Vaquilla*, un delinqüent que des de ben jove ha passat els dies a la presó. Un rosari de delictes —sobretot robatoris d'automòbils— l'han portat a complir l'una pena darrere l'altra; això quan no s'hi afegia

la "fuga en circumstàncies inversemblants". Doncs, bé, ara sembla que el *Vaquilla* ha posat seny: s'ha casat i li manquen prop de quatre anys de llibertat vigilada. El *Vaquilla*, amb la muller, anava de Barcelona a Figueres —on compleix una part de la condemna pendent—, però ell

havia manifestat que a Figueres rebia maltractaments de guàrdies i companys. El *Vaquilla* volia ser traslladat de Figueres.

Finalment l'han traslladat i ha anat a parar a la presó nova de trunca de la Generalitat, a Brians. Ja tenim un pres satisfet.

L'altra fulla de la tisora concerneix un pres de molta més consideració: em refereixo, i vostès ja ho han endevinat, al famós J.R., Javier de la Rosa Martí, detingut fa gairebé un mes a la Model de Barcelona, després del munt de querelles que li han caigut a sobre.

Els primers dies de l'estada de J.R. a la Model van respondre als patrons co-

neguts: constitució —mitjançant un cert nombre de doblers— d'un guàrdia de cos. És normal que aquests milionaris fets en un no res busquin, fins i tot per complir els seus deures religiosos, la companyia de guàrdies de cos. Això, ho vàrem poder veure els ciutadans corrents: J.R. passejant per la Model bo i menjant-se un entrepà (li desitgem que fos de pernil) i aleshores —no en tinc dades científicament comprovades— un funcionari va advertir el director que, fa pocs anys, hi havia a la Model un mafiós marsellès (Vacarizzi) i que un “company” va llogar un pis davant la Model i amb un fusell de mira telescòpica va “liquidar” el pobre Vacariz-

zi. Abans de córrer aquest perill, ara que els jutges descobreixen els entramats de J.R., va disposar el seu trasllat a Brians.

Heus aquí el que deia al començament: ja tenim junts J.R. i el *Vaquilla*. Jo els convido a llegir l'article breu del *Vaquilla* a *Tribuna* donant compte d'una jornada de convivència. Sembla que J.R. s'acostuma al règim de Can Brians: fins i tot el dissabte i el diumenge pot anar a missa. Algunes altres coses li deuen resultar —segons que explica el *Vaquilla*— un xic més emprenyadores, però ha entrat una ratxa que ni Silvio Berlusconi no es pot considerar exempt del pijama de ratlles.

Fabià Estapé

Sobre el 0,7% del PIB

En plena campanya de demanda a les institucions, Muriel Casals analitza què significa per a una economia com la nostra donar aquest percentatge del PIB.

La manca més aproximada de conèixer el nivell de progrés econòmic d'un país consisteix a dividir la seva Renda Nacional pel nombre d'habitants. La renda per càpita ens permet de classificar els països en rics i pobres. Si, a més, disposem d'informació sobre el grau d'igualtat en la distribució de la renda tenim una visió exacta del nivell de vida dels ciutadans del país en qüestió.

Als països que anomenem desenvolupats, la renda permet uns marges de despesa de les famílies, les empreses i les administracions que sobrepassen de molt la satisfacció de les necessitats bàsiques. Això és molt positiu. Permet d'educar els joves durant més anys, d'atendre els vells, de pagar la producció artística i moltes coses més —un cop atesa, és clar, la renovació necessària de l'estoc de capital que permetrà de ser encara més rics en el futur—. Però sovint una part d'aquesta despesa, que podem considerar “de luxe”, té destinacions menys positives, com ara la producció d'armes, el mercat de drogues, o la compra de consciències.

Al que en diem països en vies de desenvolupament, perquè ens fa angúnia de dir-ne països pobres, que és el que són, la renda és insuficient per a cobrir les necessitats més bàsiques, en els casos més extrems, i en tot cas no els permet de dotar-se d'una infraestructura en béns de capital: carreteres, màquines, i sobretot escoles,

que són elements indispensables per a sortir de la pobresa.

Països rics en sentit modern vol dir països industrialitzats. Si observem la seva història, hi trobem en tots els casos dues condicions que es consideren essencials per al progrés econòmic: un elevat nivell de moralitat en els afers públics i una bona educació popular.

Llegint la literatura del segle XIX sobre aquest tema, hi trobem el convenciment que amb una població ben educada, vivint en un context políticament estable, amb governs honestos i amb participació popular, la inversió en béns de capital apareixeria d'una manera natural. Certament. L'experiència històrica mostra que el nivell de vida ha crescut d'una manera continuada als països on la majoria de la població és alfabetitzada.

Al segle XX, en canvi, s'ha escrit molt més sobre la inversió. Sabem que el desenvolupament polític no s'importa, essent així que el capital pot ser exportat dels països que tenen molta capacitat d'estalvi als que no tenen res per a invertir. Els moviments internacionals de capital han crescut espectacularment aquests últims anys. A més, avui disposem de bons instruments de comptabilitat nacional i podem mesurar el producte i la renda obtinguts en cada país.

És en aquest context que podem pensar en el significat de la campanya en favor

de cedir el 0,7% del Producte Interior Brut per ajudar al desenvolupament econòmic dels països pobres.

El primer pas consisteix a calcular aquesta magnitud. És ben fàcil: cal treure 70 cèntims de cada 100 pessetes generades per l'activitat econòmica realitzada dins el nostre territori: donat el nostre nivell de renda, continuarem essent gairebé igual de rics sense aquesta quantitat. En canvi, aquesta mateixa quantitat de diners ben situada en un país pobre tindrà un significat econòmic molt més important.

Aquest és un aspecte de la qüestió. Un país ric, com és Catalunya, pot prescindir del 0,7% de la seva riquesa, i els seus ciutadans ni se n'adonaran. Un altre aspecte és com s'administren aquests diners. La proposta que fan en aquests moments les plataformes que reclamen la cessió del 0,7% del PIB és que aquesta quantitat s'inclouï en els pressupostos públics. És a dir que, una vegada coneguda la xifra, sigui l'administració, en el cas de Catalunya la Generalitat, qui obri una partida explícita, en la columna de les seves despeses, per a aquesta finalitat. Això vol dir que haurà de ser el Parlament, en la seva discussió sobre els pressupostos, qui decidirà d'on surten aquests diners.

Sembla un procediment correcte, perquè els ingressos dels pressupostos públics tenen l'origen essencialment en les butxaques dels ciutadans (els impostos pagats